

Živinski in letni sejmi v Slovenski Bistrici 1900—1901.

Dne 24. februvarja; na dan Marije device 7 žalosti;
dne 4. maja; dne 4. junija; dne 25. julija; dne
24. avgusta; dne 24. septembra; dne 28. oktobra
in dne 23. novembra.

Ob teh dnevih vršijo se razun

kramarskih in živinskih sejmov,
ob enem tudi

➔ **konjski sejmi** ➔

s prav živahno kupčijo. Te sejme obiskujejo razun do-
mačih, v obilnem številu tudi tuji, da celó inozemski
kupci.

Pristni čebelni vosek

kupuje po najvišjih cenah

ALOIS WALLAND v Celji, rotočške ulice.

Prodaja vina v Ptujju

300 štertin dobrega naravnega vina liter po 18 kr.
in višje.

Tudi se prodajajo sodi in sicer polovnjaki po 5 gl.
štertinke po 10 gl.

Jos. Kravagna.

Stari vinski sodi

še v dobrem stanju, ki se dajo dobro porabiti,
prodaja

E. Fürst in sinovi v Ptujju.

Išče se viničar (gorman)

za dobro viničarijo,

s tremi ali štirimi dobrimi delavskimi močmi, od katerih naj
bode eden vsaj deloma zmožen nemščine. Isti se mora dobro
razumeti na požlahtnenje trt in nove nasade.

Popraša naj se pri

občinskem predstojniku v Framu (Frauheim) na
Stajerskem.

V najem, eventuel proda se:
gostilna Pauscha

v farbarski ulici v PTUJU.

Natančneje pove uredništvo „Štajerca“.

Prvi komi,

nemščine in slovenščine popolnoma zmožen, sprejme se takoj
v mešano trgovino

Jos. Sedminek-a pri sv. Lenartu pri Mariboru.

Tam sprejme se tudi učencec.

Josef Gspaltl,

zlatinar, optiker in založnik ur v Ptujju,

priporoča cenjenim posestnikom vinogradov, vinskim in most-
nim kupcem prave klosterneburgške vage za vinski
mošt od ravnatelja A. W. B a b o od 2 kron naprej.

V zalogi ima vedno tudi preskušene vage za vsakovrstne te-
kočine, kakor za vino, mošt, žganje, lug, sladkor, jesih in
mleko, od so vinarjev naprej.

Razne stvari.

**Našim naročnikom! Pred kratkem bil je naš
potovalec v Celji na 60 K kazni obsojen, ker je
za „Štajerca“ potoval predno je k temu dovoljenje
od okrajnega glavarstva prejel. Celjska giftna
krota pa hoče stvar tako zasukati, kakor da je bil
on zato kaznovan, ker je „Štajerca“ posamezne
številke zastonj delil. To pa je laž! Radi tega, da
kdo nepolitičen list zastonj podeli, ni še dosedaj v
Avstriji nikdo kaznovan bil.**

(Narod brez živcev) so Kitajci. Nervoznosti namreč ne
poznajo, nego so hladni in mirni do zadnje mišice. Kitajec
more delati od zgodnjega jutra do noči neprestano kot stroj
in se niti ne premakne s svojega prostora. Spati more Kitajec
sredi največje družbe, sredi najsilnejšega hrupa, na pekočem
solncu, v tropu muh in sicer kar na tleh ali na kamenju z
doli visečo glavo in odprtimi ustmi, v katerih se sprehajajo
mrčesi. Premikanje se zdi Kitajcu zoperno. Izprehodov ne
ljubi, dirkanje s kolesi pa se mu zdi naravnost nerazumljivo.
Da je Kitajec navajen nečednosti, je znano. Koplje se Kitajec
malokdaj. Smradu Kitajec menda ne pozna, kajti je stvari,
kakoršnih bi Evropejec niti takrat ne pokusil, ako bi ga mu-
čil najhuji glad. Kitajci pa jedo bolne in poginole živali, saj
mesnega ogledništva ne poznajo.

(Krava s trojčki.) V Andritzu pri Gradcu je pri
„Binderwirthu“ vrgla krava troje telet, ki vsa živé.

(Otroški Herkul.) Najdebelejši otrok, ki je menda kdaj
zivel, je bil nedavno predstavljen družbi praktičnih zdravni-
kov v Libanu. Otrok je 14 mesecev star in tehta 65 funtov.
Glave obseg znaša 52 cm, obseg prs pa 76 cm. Rediti se je
začel šele v tretjem mesecu ter je docela zdrav.

(Ker ni imela otrok,) je morala neka kmetica v West-
falenu mnogo pretrpeti. Dasi je bila omožena že 17 let in dasi
je mož sila hrepenel po potomcu, vendar ni imela sreče, da
bi vsaj enkrat postala mati. Ker pa jo je zategadelj mož za-
ničeval ter se ji izneverjal, je sklenila 42letna kmetica, da si
pridobi soprogovo ljubezen na zvit način. Najprej je dejala
možu, da postane kmalu oče. Nato ga je poslala na potovan-
je, sama pa se je peljala v Kolonijo ter tam v najdenišču
vzela 18 dni starega dečka. Nato se je vrnila domov ter se z

otrokom vlegla v postelj. Kmalu se je vrnil tudi soprog, ki je bil „svojega“ sinčka prav blazno vesel. Napravili so krst in veliko pojedino ter se veselili srečnega dogodka. Moževi sorodniki pa so dognali vso sleparijo. Iz zavisti, da izgube velik del dedščine po možu, so razkrili vso ženino laž ter jo ovadili sodišču. Otrok je bil dvakrat krščen in zapisan v knjige kot pravi otrok kmeta. Zato je bila žena zaprta teden dni.

(Iz Pragerskega) se poroča, da je 29. p. m. popoldan nastal v skednju Jurija Wesiak-a ogenj in se z veliko naglostjo razširil tudi na sosednja poslopja štirih posestnikov. Vpepelil je razen teh poslopij vso opravo in shranjene pridelke. Samo 4 prešiče so rešili.

(Požar.) V nedeljo nastal je v hlevskem posloplju kovača Amon-a v Spodnjem Pobrežju pri Mariboru na neznan način ogenj, ki je vničil vse prihranke klaje in žita, vozove in konjsko opravo. Zgoreli so tudi tri mladi prešički, dva velika pa so mogli zaklati. Škoda se ceni na 400 kron. Ko je požarna bramba iz Maribora dospela, je že skoraj vse zgorelo; večina pa je vpila, da naj se vrnejo, na kar je pustil vodja Jank obrniti in se vrniti. Lendovski ognjegasci prišli so pozneje z brizgalko in še goreče ostanke pogasili. Mi ne moremo zamolčati, da je med prostim ljudstvom razširjeno napačno mnenje, da mora pogorelec stroške plačati, ki jih ognjegasci, ako pridejo, imajo. Tudi pri tem požaru se je od nevednih ali hudobnih ljudi tako slišalo. Skoz tako napačno govoričenje se ljudstvo le zapelje in požarne brambe proti takim neresnicam odločno nastopijo. V takem slučaju naj bi slav. c. kr. žandamerija ljudstvo podučila, ako bi pa kdo temu ugovarjal, naj se ga do kazni pripravi. Kaj pomaga ognjegaški red, ako se od strani zato poklicanih uporabljati ne more.

(Iz Šoštanj) poroča celjska krola „Domovina“, da je tamošnji konzum res in to samo zato zaprt, da ne škoduje enemu na novo prišlemu narodnemu trgovcu. Dalje pravi, konzum še vedno obstoji, pa samo poslovanje je ustavil. Glejte, glejte! obstoji pa ne dela zaradi enega trgovca. Ali pa res niste preje nobenega slovenskega trgovca v Šoštanji imeli? O ti uboga lažnjivka. Ako bi gospodje ne nameravali, slovenske trgovce oškodovati, bi konzumov sploh ne ustanovljali, ne v Šoštanji, ne v Laškem trgu, ne v Središču, ne pri sv. Trojci, ne v Leskovci in tudi ne po drugot. Kranjski trgovci so seveda sami Nemci, in samo zato tam konzumov vse mrgoli. Pri konzumu pravite, imate prebitek. Radi verjamemo, da prebitek, a kakšen? Vsakdo naj si sam sodbo naredi. Mi vam pa že naprej povemo, da bode le to resnica, kar smo v naši številki 5 pisali, sicer bode se pa kmali sami prepričali. Dobro ste jo stuhtali, pa spodletelo vam bo, ker mi poznamo gospodarstvo pri konzumnih družtvih.

(Iz Zagorja pri Pilštanji.) Brat L. C. v Zagorji naročil se je na „Štajerca“ in srčno veselil na prihodnjo številko. Pa tudi „Štajerc“ se je veselil, ker ga pridni L. C. brati želi, in zato je „Štajerc“ se podal na pot in pravočasno priromal s številko 5 v Zagorje. Pa dobri brat L. C. je zastoj čakal na „Štajerca“, ker ga je prej gospod župnik k sebi povabil. Ko je gospod brat L. C. to zvedel, poslal je po „Štajerca“ v farovž. Ali gospod župnik pa so rekli, da so „Štajerca“ zopet nazaj na pošto poslali; in žalibog „Štajerca“ tudi na pošti ni bilo več. Zopet je mogel brat L. C. po „Štajerca“ v Ptuj pisati. Ljubi gospod župnik! veseli nas neskončno, da Vi „Štajerca“ tako radi berete, in se ne bojite, v pekel priti, tako kakor gospod župnik Lednik od sv. Duha v Ločah, ako tako „umazani list“ v roke primete. Pa na tak način, gospod župnik, ne gre. Gospod L. C. potrebuje „Štajerca“ zase, in po takem je veliko bolj pametno, da Vi po „Štajerca“ v Ptuj kar sami pišete in priložite samo 60 kr. za pot, saj veste, da ste precej daleč od nas in še v hribih, toraj tudi „Štajerc“ po taki vročini, tako daleč ne more hoditi zastoj.

(Od Sv. treh Kraljev) in drugot dohajajo nam vsakovrstne novosti o kaplanu gospodu Mursiču pri sv. Benediktu. Ker pa „Štajerc“ ni političen list, nemore tedaj takih dopisov razglasiti. Le ako se nam bo dokazalo, da gospod kaplan z svojo posebnostjo občino financijelno oškoduje, potem ga bomo prijeli. Toliko za sedaj.

(Vojaško oskrbovališče kupi) po trgovski navali 4360 kvintalov pšenice in 21920 kvintalov rži postavljeno skladišče žita in moke v Mariboru. Ponudbe sprejema od 18. septembra t. l. do 10. ure dopoldne intendantca 3. vojaškega pojasnila se zvedo pri vsakem vojaškemu oskrbovališču, potem pri političnih oblastnjah in pri poljedelsko-deželnih družtvih vojnega obsežja na Štajerskem,

(Slivnica pri Mariboru 24. avgusta. Z dreve padel.) Pretečeni teden imel je znani viničar in godec M. Fureg pri vinogradu svojega gospodarja Matevža Breganta z trganjem jabolk opraviti. Ko je na vejo, ki je bila z jabolki težko obložena, predaleč splezal, se je ista odčehnila in M. Fureg padel je tako nesrečno, da si je zlomil več reber. A tudi se je poklical zdravnik na pomoč, niso ga mogli rešiti. Danes zjutraj zagreblji so ga pod spremstvom njegovih tovarišev z godbo žalostinko na pokopališču v Slivnici. Skoz nesrečo zgubijo Slivničarski godci enega najboljšega pomagala v ubožnih razmerah živčevja vdova zvestega in pridnega moža dva maloletna otročička pa skrbnega in vestnega očeta.

(Iz Polenšaka. Šolski svet in zaslužek pri peski.) Kmetje, ako si hočete kaj zaslužiti, zglasite se pri šolskem svetu na Polenšaku, tam se prodajo vožnje peska. Vožnje so proker se ne gre na to, koliko da kdo naloži, ker kadar se peski pripelje, se ga na mero zmeri. Če ga torej kdo več pripelje večje plačilo dobi. Da bi pa tudi dravski kmetje si kaj zaslužili se tudi oni k temu vabijo. Vozniki zglasiti se imajo pri šolski polanskem, ki je pri tem nadzorovatelj in pri katerem se tudi mera dobi.

(Trojčke) porodila je 18. p. m. na Jesenicah ob Sv. delavčeva žena Terezija Alijančič. Mati je umrla, otroci so zdravi in čvrsti.

(Sv. Margareta pri Ptuj 16. avgusta. Pod oknom.) Kočarska siná Miha Zavec in Jože Kranjc iz Goričnice Augusta Vojsk in Simona Rižner-ja, ko sta zadnja dva pod okna k dekletom hodila, tako pretepla da sta oba telesa telesne poškodbe zadobila. Miha Zavec-a in Jože Kranjc-a žandarji ognali v Ptuj, kjer so oba zaprli.

(Iz Cirkovec. Kamepjanje.) Ko je 15. p. m. Anđ Vovk iz Mihovca v Cirkovce šel, napadlo ga je več neznanih fantov in ga kamnjalo, tako da je na večih mestih telesno poškodovan.

(Polenšak 26. avgusta. Zlobnost v cerkvi.) Slabem glasu in že večkrat kaznovani kočarski sin Janez Zor vsedel se je pred kratkem med božjo službo v spovednico počenjal pri tem take burke, da so se drugi ljudje motili, da je po cerkvi nastal splošen smeh. Zlobnež se bo zaradi tega mogel pred kazenskim sodišču zagovarjati.

Pravde zaradi razžalenja časti.) Pretečeni ponedeljek bil je celi Leskovec v Ptuj. Šola, pošta, farovž, vse je bilo zaprto, ker vsi gospodje so bili pri sodišču v Ptuj in to zaradi razžalenja časti. Tako je bil gospod Vindiš mlajši tožnik od gospoda kaplana in radi tega, ker ga je on za namestnika volil iz opombo: „Jaz hlapce tudi potrebujem!“ G. Vindiš bil oproščen. Neki drugi gospod je bil tožen, ker je bajé kaplana pod takso viničarja postaviti hotel. Ta obravnava se preložila. Popoldne sta bila Tomaž Kmetec iz Varnice in Jan Šmigoc, nekdanji pismonoša v Leskovcu, vsaki na 14 dni zaporu obsojena, ker sta g. Blodnik-a obdolžila, da je on tatv pri konzumu vdeležen bil. Sedaj pride še 7 obtožb konzumovcev proti Blodnik-u na vrsto z obtožbo, da jim je ta zaključil: „Dobri gobec imate že, storite pa nič!“ Ta obravnava se tudi preložila. Vidi se, da delajo konzumovci sedaj čvrsto, da svojim nasprotnikom življenje grenko naredili. Samemu gospodu Blodnik-u bilo je 13 tožb dostavljenih, ena tožba pa zaradi goljufije storjene skoz to, da je on bajé konzumov pri neki oddaji soli za en celi krajcar prikrajšal!

(Toča v Halozih.) Nasi ubogi z vsemi nesrečami obiskani Haložani, so zopet z eno nesrečo obiskani bili. V torek 28. t. m. proti četrtri uri popoldan privalili so se nesrečo povedajoči temni oblaki od zahodne strani proti Dravskemu potoku katere so, kakor se domneva, deželne strelne postaje v Halozih s streljanjem prepodile. Naenkrat začeli so se od sever

vzhodne strani oblaki proti sredini Haloz valiti in videlo se je, kako so se z od vzhodne strani prihajajoči, oblaki mešati začeli, iz katerih se je vsula toča in opustočila vse pridelke. Zrna toče so imela debelost srednje jabolke, ter so bila robata. In ker je bil ob enem strašen vihar, letela so z veliko močjo na tla. Na Strmcu občine Leskovec, kjer je toča padati pričela, dohitela je več delavk na prostem polji, in jih je ranila do krvi, da so se komaj rešile. Od tukaj šla je nevihta čez Gruskovje, Otični breg, Trdobojece, Varnico, Berinjek, Velavšek, Okič, Višnico, Svetlin in Trakoštajn na Hrvasko. Vseposvod je vinograde, sadje in poljske pridelke popolnoma uničila. Streljanje proti toči ni moglo sedaj dosti uspeha imeti, ker se je pričelo prepozno. Ker se je pa potem streljalo hitro, ni se zamoglo nadaljevati, ker so bili možnarji prevročni. Vzrok je pa tudi, ker so v teh krajih strelne postaje prerediti postavljene. Kmečki ljudje hočejo celó prepričati, da so se oblaki, ki se vedno na Pohorji zbirajo, od tam le zaradi groznega streljanja naravnost proti Halozam privalili. Naj bo kakor hoče, upanje vinorejcev na dobro trgateg je splavalo, kar je obžalovanja in podpore vredno.

(Iz Maribora.) (Posvečenje nove cerkve.) 11. in 12. p. m. blagoslovila se je nova predmestna cerkev Matere Božje. Ta, jako lepa slavnost ostala bude v trajnem spominu vsem udeležnikom, katerih je čez 10 tisoč bilo. V petek proti večeru prenesel je milostljivi gospod knezoškof med zvonjenjem in streljanjem topičev svetinje sv. mučenicov za posvečenje treh novih oltarjev, pri kojem molilo je čez 30 mašnikov. V soboto 11. p. m. pričela se je slavnost ob 7. uri zjutraj. Prečastiti g. knezoškof bil je prav slovesno sprejet in pozdravljen pri velikih vratih začasne cerkve in potem v cerkev vpeljan, kjer je novo in jako drago bandero s podobo Matere Božje prečistega spočetja in mučenice Filumene od deviškega društva blagoslovil. Nato podal se je s sprevedom k novi cerkvi in s svečanim obredom v družbi z več kot 50-imi mašniki blagoslovil cerkev in veliki oltar. Konečno blagoslovile so se veličastne nove orglje. V nedeljo zjutraj ob 8. uri nadaljevalo se je blagoslavljenje. Višji pastir blagoslovil je oba stranska oltarja. Popoldan ob treh bila je najprvo pridiga, katero je imel vis. častiti gosp. prošt Jožef Flek iz Ptuja; potem prenesla se je z veličastnim sprevedom iz začasne v novo cerkev podoba Matere Milosti in Najsvetejše. Procesija, ki se je pri tem razvila, bila je pač najbrž največja, kakeršno je še kedaj Maribor videl. Poznejše dni prihajale so procesije tudi iz drugih oddaljenih krajev.

(Od sv. Marka. Pretepači.) Tudi od nas, dragi »Štajerca«, moraš zvedeti, kako se častijo Marijini prazniki. Dne 15. avgusta prišel sem od pozne božje službe, pa kako se ustrašim, ko čujem preklinjanje razuzdanih fantalinov. Posebno iz bobrovske občine so bili kaj predrzni. Mislil sem, da smo med Kinezi, ker začeli so eden drugega z dežniki pretepati. No, pa pristopilo je par možev in druhal je morala pete odnesti. Ali je to pošteno? Ne! — Stariši povejte svojim sinovom, naj grejo k maši, ne pa se pretepat hodit. Povem vam, ako se ne bodete poboljšali, vas bom vse po imenih, ne samo našemu listu »Štajercu«, ampak tudi c. kr. sodnji naznanil. Markovčan.

(Od sv. Trojice v Halozih. Cerkev.) Že več let sem, se za našo cerkev ni dosti storilo. Cerkev je jako zapuščena, ker se nikdo ni za njo brigal. Zdaj sta se pa naša sedajšnja častita pastirja gospod župnik in gospod kaplan tega poprijela in upata, da bomo popolnoma cerkev prenovili. Okoli tisoč goldinarjev sta že nabrala. Bog daj blagoslova in zastopnosti! Trojičan.

(Popravek.) Pisali smo v štev. 4 »Štajerca«, da je Valentin Hvalec iz Velikega Okiča pričetkom julija t. l. svojo 17-letno deklo Nežo Marold posilno oskrnil in da so ga zato potem pri c. kr. sodnji v Ptuj zaprli. 24. avgusta pa se je isti Valentin Hvalec v našem uredništvu osebno oglašil in nas naprosil, da bi v prihodnji številki to notico v toliko popravili da so ga iz zapore izpustili in da so mu pri isti priložnosti rekli, da naj bo posej pameten in naj gre domov.

(Hudodelec.) Pretečeno nedeljo na dan cerkvenega shoda dne 26. t. m. pri sv. Lenarta šli so Cvetkofski fantje od gostilničarja g. Mihael Paulinič-a. Med njimi bil je hudodelec

Simon Kukovec, katerega brat je v dosmrtni ječi. Med potom napadel je Antona Podleska in mu prizadjal več smrtnih ran. Odpeljali so ga v bolnišnico v Ormož. Hudodelca Kukovec-a so pa c. kr. žendarmi odvedli k c. kr. sodišču v Ormož, kjer so ga zaprli.

O streljanju proti toči.

Streljanje proti toči je na Štajerskem starodavna, zelo ukoreninjena navada. Navzlic prepovedi, izdane za časa cesarice Marije Terezije in več drugim v novejšem času, še celo l. 1875 izišlim ministerskim ukazom, ki so kaznovali streljanje proti toči z nemalimi kaznimi in občinske predstojnike pozivali na osebni odgovor, se je še vendar streljalo proti toči; poedine občine, omenim samo občino Limberg v Slovenskih Goricah, ki niso opustili streljanje proti toči, dasi se jim zažugalo s kaznimi in so bile celo kaznovane. Streljanje sicer ni bilo vselej uspešno, vendar ljudje niso izgubili vere na uspešnost taistega.

Žvižganje zračnega vrtinca slišati se mora ne le 10 do 12 sekund, temveč 15 do 20 sekund, da se ta vrtinec, kojega mehanična sila se je v fužinah tvrdke Karl Greinitz Neffen preskusila, naglo in visoko vzdiguje. Čim več smodnika se vzame, tem večja je tudi sila vrtinca. Dr. Ghellini je kakor prof. Roberto, Albert Stiger in G. Sušnik proti naglemu streljanju. Vse opazke se strinjajo v tem, da je hitro streljanje neugodno uplivalo na učinek strelav. Dva strela v minuti zadostujeta. Dr. Ghellini tudi priporoča, naj bi se približevanje nevihte naznanjalo po brzozavnih in telegrafičnih postajah, katere iz kolebanja igle magnetice najlože spoznajo električne pojave v zraku. Glede topičev, ki se naj rabijo za streljanje proti toči, se on popolnoma strinja z drugimi, v tem spisu imenovanimi strokovnjaki. On daje prednost staremu sistemu topičev pred novim, zadej najbojnim sistemom in priporoča topiče iz kovaškega železa, ki so kovani iz enega kosa in so vrtani.

Tako je streljanju naklonjena spodnja Štajerska sprožila streljanje proti toči, ki je že zdaj močno razširjeno; saj se je lansko leto v Zgornji Italiji ustanovilo 3000 strelnih postaj in se je tudi znanstvo resno začelo baviti s vprašanjem streljanja proti toči in je tudi priznalo, da je vsekakor mogoče, da strelji iz teh novih topičev zabranijo točo. To je razen več odličnih italijanskih vremenoslovcev priznal tudi gospod dr. Perntner, ravnatelj centralnega zavoda za vremenoslovje na Dunaju, dočim so se poprej učenjaki streljanju proti toči večinoma posmehovali.

Seveda strelne priprave, kakoršne so se rabile predno jih je gospod Stiger predruožil, bili so to večji ali manjši topiči, ki niso mogle obuditi dosti zupanja; samo od zvočnih valov se ni moglo nadejati uspeha, ali nove priprave z zvočnimi nastavki začele so stvar bistveno izpreminjati. Zlasti je bila tvrdka Karl Greinitz Neffen v Gradcu, ki se je za streljanje proti toči zelo zanimala in je pod vodstvom svojega prokurista gospoda Gustava Sušnik na svojih fužinah pri Sv. Katarini ob Lamingu pri Bruku vpeljala obsežne poskuse o streljanju proti toči z raznimi pri-